

บรรณานุกรม

1. รงชัย สันติวงษ์ และสกลไศ กิตติจิตต์. การวางแผน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ เอเซียเพรส.
2. ลูทิน นพเกตุ. การวางแผนและควบคุมกำไร. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง การวางแผน สถาบันพัฒนามanagerบริหาร, 2526.
3. กิ่งกนก พิกขานุกุล และสุนทร จรุง. การวางแผนและควบคุมกำไรโดยใช้งบประมาณ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.
4. เข้าว โรจน์แสง และคณะ. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร. สาขาวิทยาการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2523.
5. Nozarit Associatos Inc., Ltd. and Institute Management Development, Corporate Planning and Managing Corporate Resources, 1984.
6. เกชาวัลย์ นันทาทิวัฒน์. หลักการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
7. รงชัย สันติวงษ์. องค์การและการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2519.
8. ชุ่ม พลอมณีคำ. การจัดการฝ่ายผลิต. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
9. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. การสำรวจกำลังผลิตของโรงงานผลิตยาภายในประเทศ. งานประมวลสถิติ กองวิชาการ, 2524.
10. มานิตย์ กิตติพานิชกุล. ปัญหาของผู้แทนยาในการเสนอขายยาให้แก่โรงพยาบาลของรัฐบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
11. ชูเกียรติ กาญจนชาติ. เภสัชธุรกิจสัมพันธ์. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์การพิมพ์, 2524.

12. ไทบูลย์ ย่างเรือน, การบริหารและการวางแผน. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
กรุงเทพมหานคร: สำนักบรรณสารการพัฒนา, 2524.
13. United Nations Assen and Pacific Development Institute, Faculty
of Pharmacy, Mahidol University, The Pharmaceutical Industry
in Assean Countries, 1979.
14. รงชัย สันติวงษ์, กลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
2526.
15. รงชัย สันติวงษ์, การตลาดสำหรับนักบริหาร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เอเชียเพรส,
2525.
16. ศิริโสภาคย์ บุรพาเตชะ และคณะ, ปัญหาด้านการผลิตและการตลาดของอุตสาหกรรมยา
แผนปัจจุบัน. รายงานผลการวิจัย คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2523.
17. วีระมล สุวรรณันต์, การวางแผนโครงการ. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. สำนัก
บรรณสารการพัฒนา, 2524.
18. วัฒนจรรย์ นามวัฒน์ และคณะ. การวางแผนและควบคุมงานบริหารหน่วยที่ 1-8.
สาขาวิทยาการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, กรุงเทพมหานคร :
รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2526.
19. วัฒนจรรย์ นามวัฒน์และคณะ. การวางแผนและควบคุมงานบริหาร. สาขาวิทยาการศึกษามหา
วิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2526.
20. ตาเรณี อริยาอุฒยากร. การศึกษาการบริหารงานขายของบริษัทต่างประเทศในประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาเภสัชกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
21. วีรวัฒน์ กาญจนกุล. "หลักการวางแผนดำเนินงาน." วารสารนักบัญชี (ธันวาคม 2526):
63-67.
22. ยเนฏฐ ว. ยุมทอง. "ความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทต่างชาติและอุตสาหกรรมยาไทย."
จุลสารธนาคารกรุงเทพ (ฉบับที่ 4), 2524.
23. พรรณี นันทะพานา. "อุตสาหกรรมเภสัชกรรมไทย." สารวิจัยเศรษฐกิจ, ฝ่ายวิจัยและ
วางแผน ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด, 2525.

ภาคผนวก ก.

ที่ ทม 0309/3645

มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท 10500

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน

เนื่องด้วย นางสาว สุขสรรค์ ศิลปกุล นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
ทฤษฎีศาสตร์ กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "การวางแผนและความคมของวิธีผลิตยาต่าง
ประเทศในประเทศไทย" ในการนี้ นิสิตจำต้องทำการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
โดยการแจกแบบสอบถามแก่ท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้อนุญาตให้ นิสิตได้เข้าพบและทำการเก็บ
รวบรวมข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ

มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งในความกรุณาของท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่าง
สูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

_____
(นายสรวิชัย พิศาลบุตร)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการ แทนคณบดีมหาวิทยาลัย

แผนกมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2527677

ตอนที่ 1

1. กิจการของท่านเริ่มเข้ามาดำเนินกิจการในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ..... โดยมีทุนจดทะเบียน เริ่มต้นเป็นจำนวน.....ล้านบาท และปัจจุบันมีทุนจดทะเบียนจำนวน.....ล้านบาท
2. กิจการของท่านตั้งอยู่ในประเทศไทยมีลักษณะ
  - ก. เป็นบริษัทร่วมลงทุนกับบริษัทจากต่างประเทศ คือประเทศ.....
  - ข. เป็นสาขาของสำนักงานใหญ่ที่อยู่ในต่างประเทศ คือประเทศ.....
  - ค. อื่น ๆ.....
3. ผู้ถือหุ้นเป็นของชาวต่างประเทศ.....% เป็นของคนไทย.....%
4. ปัจจุบันยอดขายของกิจการของท่านอยู่ในช่วงระหว่าง

ก. ต่ำกว่า 30 ล้านบาท	ข. 31-60 ล้านบาท
ค. 61-90 ล้านบาท	ง. 91-120 ล้านบาท
จ. 121-150 ล้านบาท	ฉ. 150 ล้านบาทขึ้นไป
5. ความสัมพันธ์ของหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่ผลิตและหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่การขายของท่านมีลักษณะเป็นใด
  - ก. เกี่ยวโยงเป็นบริษัทเดียวกัน
  - ข. แยกเป็นคนละบริษัท แต่มีการวางแผนร่วมกันเป็นบริษัทลักษณะ.....
  - ค. แยกเป็นคนละบริษัทและไม่เกี่ยวข้องกันเลย
  - ง. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2

1. ลักษณะการกำหนดนโยบายของบริษัท คือ
  - ก. บริษัทแม่ฯ เป็นผู้กำหนดนโยบาย
  - ข. นำนโยบายหลักของบริษัทแม่ฯ มาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย
  - ค. อื่น ๆ .....
2. ลักษณะการกำหนดวัตถุประสงค์ของบริษัท คือ
  - ก. เน้นผลกำไรอย่างเดียว

- ข. เน้นผลิตภัณฑ์มากกว่าตลาด
- ค. เน้นทั้งผลิตภัณฑ์และตลาดใกล้เคียงกัน
- ง. เน้นตลาดมากกว่าผลิตภัณฑ์
- จ. เน้นตลาดอย่างเดียว

3. ระยะเวลาในการวางแผนของแผนระยะสั้น ระยะปานกลาง ระยะยาวในปัจจุบันท่านกำหนดเวลาของแผนต่าง ๆ อย่างไร

แผนระยะสั้นระยะเวลา.....ปี

แผนระยะปานกลางมีระยะเวลา.....ปี (ถ้าไม่มีการกำหนดแผนระยะปานกลางโปรดระบุว่า ไม่มี)

แผนระยะยาวมีระยะเวลา.....ปี (ถ้าไม่มีการกำหนดแผนระยะยาวโปรดระบุว่า ไม่มี)

4. จำนวนปีที่กำหนดในแผนระยะสั้น ระยะปานกลาง หรือระยะยาวในข้อ 3 นั้น เป็นเช่นนี้มาตั้งแต่เริ่มดำเนินการในประเทศไทย หรือเคยมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนปีบ้างแล้ว.....ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงระยะเวลาในแผนระยะต่าง ๆ เดิมมีการกำหนดระยะเวลาอย่างไร

แผนระยะสั้นมีระยะเวลา.....ปี

แผนระยะปานกลางมีระยะเวลา.....ปี

แผนระยะยาวมีระยะเวลา.....ปี

5. การให้ความสำคัญต่อบัณฑิตภายนอก External Environment สภาพแวดล้อมภายนอกอย่างล้าสมัยผลกระทบต่อกิจการของท่านมากน้อยเพียงใด

ปัจจัยจากสภาพแวดล้อมภายนอก	มาก	ค่อนข้าง	ปานกลาง	ค่อนข้าง	น้อย
		มาก		น้อย	
เศรษฐกิจ					
สังคม					
กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและนโยบาย จากภาครัฐบาล					
เทคโนโลยี					
คู่แข่งอื่น					
ผู้จำหน่ายวัตถุดิบให้					
เจ้าหนี้					
ผู้ถือหุ้น					
ลูกค้า					
สาธารณชน					
อื่น ๆ โปรดระบุ.....					

6. สภาวะแวดล้อมภายนอกหลัก ๆ คือ เศรษฐกิจ กฎข้อบังคับนโยบายของรัฐบาล สังคมและเทคโนโลยี เหล่านี้มี Indicator หลายตัว บริษัทของท่านนำมาพิจารณาเพื่อให้ ตั ข้อมูลซึ่งจะมาช่วยในการวางแผน โดยใช้ Indicator อะไรบ้างในการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมหลักเหล่านี้

เศรษฐกิจ.....

สังคม.....

กฎหมายระเบียบข้อบังคับจากรัฐบาล.....

เทคโนโลยี.....

7. ท่านคิดว่าจุดเด่นหรือข้อได้เปรียบสำหรับบริษัทของท่านที่ดี เหนือกว่ากลุ่มอื่นในอุตสาหกรรมมาด้วยก็คือ.....

.....

8. ท่านคิดว่าจุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบสำหรับบริษัทของท่านที่มี เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่นในอุตสาหกรรมมาด้วยก็คือ.....

.....

9. ท่านใช้เทคนิคอย่างไรในการพยากรณ์ธุรกิจ

- ก. ใช้การพยากรณ์เชิงคุณภาพอย่างเดียว
- ข. ใช้การพยากรณ์เชิงคุณภาพมากกว่าการพยากรณ์เชิงปริมาณ
- ค. ใช้การพยากรณ์เชิงคุณภาพใกล้เคียงกับการพยากรณ์เชิงปริมาณ
- ง. ใช้การพยากรณ์เชิงปริมาณมากกว่าการพยากรณ์เชิงคุณภาพ
- จ. ใช้การพยากรณ์เชิงปริมาณอย่างเดียว

10. ในการพยากรณ์สภาพธุรกิจทั่วไป (สภาพธุรกิจโดยรอบตัวท่านไม่เฉพาะในอุตสาหกรรมยา) สิ่งแวดล้อมตัวใดที่ท่านสนใจ หรือคิดว่าอาจมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของบริษัทไม่ทางตรงก็ทางอ้อมได้คือ.....

.....

.....

11. ในการพยากรณ์โอกาสขยายของอุตสาหกรรมยา บริษัทของท่านใช้แหล่งข้อมูลจากข้อใดเป็นหลัก (ใช้มากที่สุด)

- ก. ข้อมูลในอดีตและแนวโน้มของวงจรธุรกิจยา
- ข. การวิเคราะห์ปัจจัยตลาด
- ค. การสำรวจเจตจำนงของผู้ซื้อผ่านพนักงานขาย
- ง. วิเคราะห์โดยใช้หลักทางสถิติ เช่น Index ฯลฯ
- จ. ข้อมูลจากสมาคมในอุตสาหกรรมยา
- ฉ. อื่น ๆ.....

12. ในการพยากรณ์ยอดขายของบริษัท บริษัทท่านใช้แหล่งข้อมูลจากข้อใดเป็นหลัก (ใช้มากที่สุด)

- ก. ข้อมูลในอดีตและแนวโน้มของวงจรธุรกิจยา
- ข. การวิเคราะห์ปัจจัยตลาด
- ค. รายงานของพนักงานขายและผู้ควบคุมการขาย
- ง. วิเคราะห์โดยใช้หลักเทคนิคทางสถิติ เช่น Index, Time Series Regression analysis ฯลฯ
- จ. ข้อมูลจากสมาคมในอุตสาหกรรมยา
- ฉ. อื่น ๆ.....

13. แหล่งที่มาของข้อมูลในการพยากรณ์และคาดคะเนเหตุการณ์ต่าง ๆ ของท่านได้จากแหล่งใดบ้าง

- ก. จากภายในบริษัทอย่างเดียว
- ข. จากภายในบริษัทมากกว่าจากภายนอกบริษัท
- ค. จากภายในบริษัทใกล้เคียงกับจากภายนอก
- ง. จากภายนอกบริษัทมากกว่าภายในบริษัท
- จ. จากภายนอกบริษัทอย่างเดียว

14. แหล่งข้อมูลจากภายในบริษัทของท่านที่สำคัญ คือ.....

15. แหล่งข้อมูลจากภายนอกบริษัทที่สำคัญ คือ.....

16. การตัดสินใจของท่านใช้เทคนิคในการตัดสินใจอย่างไร

- ก. ใช้การตัดสินใจเชิงคุณภาพอย่างเดียว
- ข. ใช้การตัดสินใจเชิงคุณภาพมากกว่าการตัดสินใจเชิงปริมาณ
- ค. ใช้การตัดสินใจเชิงคุณภาพใกล้เคียงกับการตัดสินใจเชิงปริมาณ
- ง. ใช้การตัดสินใจเชิงปริมาณมากกว่าการตัดสินใจเชิงคุณภาพ
- จ. ใช้การตัดสินใจเชิงปริมาณอย่างเดียว

17. ท่านเคยตัดสินใจผิดพลาดบ้างหรือไม่

- ก. เคย
- ข. ไม่เคย (ถ้าตอบข้อนี้อีกกรุณาย้ำไปตอบข้อ 19 เลข)

18. สาเหตุของการตัดสินใจผิดพลาดเกิดจาก.....

19. กรุณาให้ข้อเส่อนหรือคำแนะนำอื่น ๆ.....

ตอนที่ 3

1. การวางแผนกลยุทธ์ในบริษัทของท่านใครเป็นผู้กำหนด.....
 กรุณาอธิบายขั้นตอนในการกำหนดแผนกลยุทธ์.....
 .....
 .....
2. บริษัทของท่านมีการแบ่งกลุ่มลูกค้าหรือผู้บริโภคอย่างไร.....
 .....
 .....
3. กลุ่มใดคือคู่แข่งขั้นที่สำคัญที่สุดของท่านในปัจจุบัน
  - ก. องค์กร เภสัชกรรมแห่งประเทศไทย
  - ข. บริษัทผลิตยาของคนไทยและจีน (Local Made)
  - ค. บริษัทผลิตยาต่างประเทศด้วยกัน
  - ง. บริษัทตัวแทนนำเข้ายาสี้า เจริญมาจากต่างประเทศ
  - จ. อื่น ๆ.....
4. กลุ่มใดคือคู่แข่งขั้นที่คาดว่าจะสำคัญที่สุดในอนาคต
  - ก. องค์กร เภสัชกรรมแห่งประเทศไทย
  - ข. บริษัทผลิตยาของคนไทยและจีน (Local Made)
  - ค. บริษัทผลิตยาต่างประเทศด้วยกัน
  - ง. บริษัทตัวแทนนำเข้ายาสี้า เจริญมาจากต่างประเทศ
  - จ. อื่น ๆ.....
5. ความเห็นของท่านเกี่ยวกับคู่แข่งขั้นแต่ละกลุ่ม
  - ก. องค์กร เภสัชกรรมแห่งประเทศไทย.....
 .....
  - ข. บริษัทผลิตยาของคนไทยและจีน.....
 .....
  - ค. บริษัทผลิตยาต่างประเทศด้วยกัน.....
 .....
  - ง. บริษัทตัวแทนนำเข้ายาสี้า เจริญมาจากต่างประเทศ.....
 .....

จ. อื่น ๆ.....

6. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างเกี่ยวกับตลาดยาในประเทศไทย (ในแง่ความต้องการยาและความสามารถในการตอบสนองยา).....

7. สภาวะการแข่งขันของอุตสาหกรรมยาในประเทศไทยในปัจจุบันเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีต ท่านคิดว่าเป็นเช่นใด

ก. รุนแรงและเข้มข้นขึ้น

ข. ใกล้เคียงกับในอดีต

ค. อ่อนตัวลง

8. สภาวะการแข่งขันของอุตสาหกรรมยาในประเทศไทยในอนาคตเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจุบัน ท่านคาดว่าจะเป็นอย่างใด

ก. รุนแรงและเข้มข้นขึ้น

ข. ใกล้เคียงกับในปัจจุบัน

ค. อ่อนตัวลง

9. การกำหนดงบประมาณขาย (Sales Budget) ถือหลักใด

ก. ผู้บริหารสูงสุดกำหนดเป็นยอดกำไรที่ต้องการของปีหน้ามา

ข. ผู้บริหารสูงสุดให้ผู้จัดการฝ่ายการตลาดทำการพยากรณ์การขายมาก่อน

ค. ผู้บริหารสูงสุดกำหนดยอดกำไรที่ต้องการซึ่งเป็นไปได้ เพื่อปรับให้ใกล้เคียง

กับการพยากรณ์การขาย

10. ระดับกำลังการผลิตในปัจจุบันเทียบกับระดับการผลิตเดิมกำลัง

ก. ต่ำกว่า 50%

ข. 50-70%

ค. 71-90%

ง. มากกว่า 90%

11. วัตถุดิบ Raw Materials บริษัทของท่านใช้จากแหล่งใดบ้าง

ก. สั่งซื้อจากต่างประเทศโดยตรง.....%

ข. สั่งซื้อในประเทศ.....%

ค. ผลิตเอง.....%

ง. อื่น ๆ โปรดระบุ.....%

12. ระยะเวลาการเก็บสินค้าคงคลังวัตถุดิบของบริษัทท่านโดยเฉลี่ยประมาณ
.....เดือน
13. ระยะเวลาการเก็บสินค้าคงคลังยาสำเร็จรูปของบริษัทท่านโดยเฉลี่ยประมาณ
.....เดือน
14. บริษัทของท่านมีแหล่งที่มาของเงินทุนอย่างไร
- จากบริษัทแม่ฯ แห่งเดียว
  - จากบริษัทแม่ฯ มากกว่าแหล่งอื่น
  - ทั้งจากบริษัทแม่ฯ และจากแหล่งภายในประเทศใกล้เคียงกัน
  - จากแหล่งภายในประเทศมากกว่าจากบริษัทแม่ฯ
  - จากแหล่งภายในประเทศอย่างเดียว
15. กรุณาให้ข้อเสนอแนะหรือเล่นอแนะอื่น ๆ .....
- .....
- .....

ตอนที่ 4

1. กรุณาอธิบายการขึ้นตอนการกำหนดงบประมาณของบริษัท.....
.....
2. กรุณาอธิบายขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานของบริษัท.....
.....
3. เทคนิคการควบคุมในบริษัทของท่านมีอะไรบ้าง (กรุณาให้รายละเอียดแต่ละวิธีด้วย).....
.....
.....
.....
4. การปรับแผนดำเนินงานในบริษัทของท่านมีระยะเวลาและขั้นตอนอย่างไร
.....
5. การปรับแผนกลยุทธ์ในบริษัทของท่านมีระยะเวลาและขั้นตอนอย่างไร
.....

6. กรุณาอธิบายถึงวิธีการประเมินผลในบริษัทของท่าน.....

.....

7. ในฐานะผู้บริหารระดับสูง ท่านคิดว่าข้อจำกัดในการวางแผนของบริษัท
ผลิตยาต่างประเทศในประเทศไทยมีอะไรบ้าง กรุณาอธิบาย.....

.....

8. กรุณาให้ข้อเสนอหรือคำแนะนำอื่น ๆ.....

.....

ภ ๗ ค ๘ พ ๑ ก ๒.

ข้อบัญญัติตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับยาที่ควรทราบ

ตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ.2510 (แก้ไขใหม่ พ.ศ.2522)

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"ยา" หมายความว่า

(1) วัตถุที่รับรองไว้ในตำรายาที่รัฐมนตรีประกาศ

(2) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในการวินิจฉัย บำบัด บรรเทา รักษา หรือป้องกัน

โรค หรือความเจ็บป่วยของมนุษย์หรือสัตว์

(3) วัตถุที่เป็นเภสัชเคมีภัณฑ์ หรือเภสัชเคมีภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป หรือ

(4) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับให้เกิดผลแก่สุขภาพ โครงสร้าง หรือการกระทำ

หน้าที่ใด ๆ ของร่างกาย ของมนุษย์หรือสัตว์

วัตถุตาม (1) (2) หรือ (4) ไม่หมายความรวมถึง

(ก) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในการเกษตรหรือการอุตสาหกรรมตามที่รัฐมนตรี

ประกาศ

(ข) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้เป็นอาหารสำหรับมนุษย์ เครื่องกีฬา เครื่องมือ

เครื่องใช้ในการส่งเสริมสุขภาพ เครื่องสำอาง หรือเครื่องมือและส่วนประกอบของเครื่องมือ

ที่ใช้ในการประกอบโรคศิลปะ หรือวิทยาสหเวชกรรม

(ค) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในห้องวิทยาศาสตร์สำหรับการวิจัย การวิเคราะห์

หรือการชันสูตรโรคซึ่งมิได้กระทำโดยตรงต่อร่างกายมนุษย์

"ยาแผนปัจจุบัน" หมายความว่า ยาที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในการประกอบวิทยาสห

เวชกรรม การประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบัน หรือการบำบัดโรคสัตว์

"ยาแผนโบราณ" หมายความว่า ยาที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในการประกอบโรคศิลปะ

แผนโบราณหรือการบำบัดโรคสัตว์ ซึ่งอยู่ในตำรายาแผนโบราณที่รัฐมนตรีประกาศ หรือยาที่

รัฐมนตรีประกาศเป็นยาแผนโบราณ หรือยาที่ได้รับอนุญาตให้ขึ้นทะเบียนตำรับยา เป็นยา

แผนโบราณ

"ยาอันตราย" หมายความว่า ยาแผนปัจจุบัน หรือยาแผนโบราณที่รัฐมนตรีประกาศ

เป็นยาอันตราย

"ยาควบคุมพิเศษ" หมายความว่า ยาแผนปัจจุบัน หรือยาแผนโบราณที่รัฐมนตรีประกาศเป็นยาควบคุมพิเศษ

"ยาใช้ภายนอก" หมายความว่า ยาแผนปัจจุบัน หรือยาแผนโบราณที่มุ่งหมายสำหรับใช้ภายนอก

"ยาใช้เฉพาะที่" หมายความว่า ยาแผนปัจจุบันหรือยาแผนโบราณที่มุ่งหมายใช้เฉพาะที่กับผิวหนัง หู ตา จมูก ปาก ทวารหนัก ช่องคลอด หรือท่อปัสสาวะ

"ยาลำมัญยประจำบ้าน" หมายความว่า ยาแผนปัจจุบันหรือยาแผนโบราณ ที่รัฐมนตรีประกาศเป็นยาลำมัญยประจำบ้าน

"ยาบรรจุเสิร์จ" หมายความว่า ยาแผนปัจจุบันที่ได้ผลิตขึ้นเสิร์จในรูปต่าง ๆ ทางเภสัชกรรม ซึ่งบรรจุในภาชนะหรือหีบห่อที่ปิดหรือผนึกไว้ และมีฉลากครบถ้วนตามพระราชบัญญัตินี้

"ยาล่อมุนไพรร" หมายความว่า ยาที่ได้จากพฤกษชาติ สัตว์ หรือแร่ ซึ่งมีได้ผสมปรุง หรือแปรสภาพ

"ผลิต" หมายความว่า ทำ ผสม ปรุงหรือแปรสภาพ และหมายความรวมถึงเปลี่ยนรูปยา แบ่งยา เป็นยาบรรจุเสิร์จ

"ขาย" หมายความรวมถึง จำหน่าย ล่าย แจก หรือแลกเปลี่ยน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในทางการค้า หรือการมิไว้เพื่อขายด้วย

"ฉลาก" หมายความรวมถึง รูป รอยประดิษฐ์ เครื่องหมาย หรือข้อความใด ๆ ซึ่งแสดงไว้ที่ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุยา

"เอกสารกำกับยา" หมายความรวมถึง กระดาษหรือวัตถุอื่นใดที่ทำให้ปรากฏความหมายด้วยรูป รอยประดิษฐ์ เครื่องหมายหรือข้อความใด ๆ เกี่ยวกับยาที่สอดแทรกหรือรวมไว้กับภาชนะหรือหีบห่อบรรจุยา

"ตำรับยา" หมายความว่า สูตรซึ่งระบุส่วนประกอบสิ่งปรุงที่มีารรวมอยู่ด้วย ไม่ว่าสิ่งปรุงนั้นจะมีรูปลักษณะใด และให้หมายความรวมถึงยาที่มีลักษณะเป็นวัตถุสำเร็จรูปทางเภสัชกรรม ซึ่งพร้อมที่จะนำไปใช้แก่มนุษย์หรือสัตว์ได้

"ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม" หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม

"ผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบัน" หมายความว่า ผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบัน
ในสาขาทันตกรรม เภสัชกรรม การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม
การประกอบโรคศิลปะ

ה ר ת מ נ ר ת כ ,

มาตรา 88 การโฆษณาขายยาจะต้อง

- (1) ไม่เป็นการโอ้อวดสรรพคุณยาหรือวัตถุอันเป็นส่วนประกอบของยา ว่าสามารถบำบัด บรรเทา รักษาหรือป้องกันโรคหรือความเจ็บป่วยได้อย่างศักดิ์สิทธิ์หรือหายขาด หรือใช้ถ้อยคำอื่นใดที่มีความหมายทำนองเดียวกัน
- (2) ไม่แสดงสรรพคุณยาอันเป็นเท็จ หรือเกินความจริง
- (3) ไม่ทำให้เข้าใจว่ามีวัตถุใดเป็นตัวยาหรือเป็นส่วนประกอบของยา ซึ่งความจริงไม่มีวัตถุหรือส่วนประกอบนั้นในยา หรือมีแต่ไม่เท่าที่ ทำให้เข้าใจ
- (4) ไม่ทำให้เข้าใจว่าเป็นยาทำให้แท้งลูกหรือยาขับระดูอย่างแรง
- (5) ไม่ทำให้เข้าใจว่าเป็นยาบำรุงกามหรือยาคุมกำเนิด
- (6) ไม่แสดงสรรพคุณยาอันตรายหรือยาควบคุมพิเศษ
- (7) ไม่มีการรับรองหรือยกย่องสรรพคุณยาโดยบุคคลอื่น
- (8) ไม่แสดงสรรพคุณยาว่าสามารถบำบัด บรรเทา รักษาหรือป้องกันโรค หรืออาการของโรคที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 77

ความใน (5) และ (6) ไม่ใช้บังคับแก่ข้อความในฉลากหรือเอกสารกำกับยา และความใน (1) (4) (5) (6) (7) และ (8) ไม่ใช้บังคับแก่การโฆษณาซึ่งกระทำโดยตรงต่อผู้ประกอบโรคศิลปะ หรือผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์

มาตรา 88 ทวิ การโฆษณาขายยาทางวิทยุกระจายเสียง เครื่องขยายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ ทางฉายภาพหรือภาพยนตร์ หรือทางสิ่งพิมพ์ จะต้อง

- (1) ได้รับอนุมัติข้อความ เสียง หรือภาพที่ไปในสาระโฆษณาจากผู้อนุญาต
- (2) ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้อนุญาตกำหนด

มาตรา 89 ห้ามมิให้โฆษณาขายยาโดยไม่ผู้ภาพ หรือโดยการร้องรำทำเพลง หรือแสดงความรู้สึกที่รบกวนของผู้ป่วย

มาตรา 90 ห้ามมิให้โฆษณาขายยาโดยวิธีแฉกหรือออกสลากรางวัล

มาตรา 90 ทวิ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยามีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ระงับการโฆษณาขายยาที่เห็นว่าเป็นการโฆษณาโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ได้

มาตรา 124 ผู้ใดโฆษณาขายยาโดยฝ่าฝืนมาตรา 88 มาตรา 88 ทวิ มาตรา 89 และมาตรา 90 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 124 ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งให้ระงับการโฆษณาขายยาของเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยาซึ่งสั่งตามมาตรา 90 ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและให้ปรับเป็นรายวันอีกวันละห้าร้อยบาท จนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว

ที่มา : "พระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2522". วารสารเภสัชกรรม สยามคมแห่งประเทศไทย

33 (มกราคม-มีนาคม 2522) : 55.83.

ก ร ค พ น ๑ ก ๑ .

ประเภทของแผนแบ่งตามระยะเวลา

ในการจัดแบ่งประเภทของแผนตามระยะเวลานั้น องค์การโดยทั่ว ๆ ไป จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แผนระยะยาว (Long-range planning) และแผนระยะสั้น (Short range planning) สำหรับองค์การที่มีขนาดใหญ่มาก เช่น องค์การของรัฐ หรือ องค์การธุรกิจที่แผนระยะยาวมีเวลานานมาก อาจจำเป็นต้องจัดให้มีการวางแผนระยะกลาง (Medium range planning) ความแตกต่างระหว่างระยะเวลาของแผนประเภทต่าง ๆ เหล่านี้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า องค์การยังมีขนาดใหญ่และสภาวะแวดล้อมยังมีคงยู่ช่วงระยะเวลาของแผนเหล่านี้จะยิ่งยาวนานขึ้น

ก. แผนระยะยาว เป็นแผนที่กำหนดจุดมุ่งหมายในการบริหารในระดับกลยุทธ์ เพื่อเชื่อมโยงองค์การเข้ากับสิ่งแวดล้อม จึงเป็นการตัดสินใจที่ต้องใช้ความรู้ทางวิชาการ เพื่อการแข่งขันขององค์การ แผนระยะยาวเป็นแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรทรัพยากรภายในองค์การในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งยาวนานกว่าแผนระยะอื่น ๆ ดังได้กล่าวแล้วว่าระดับกลยุทธ์เป็นระดับที่ต้องเผชิญกับความไม่แน่นอน การวางแผนในระดับนี้จึงควรครอบคลุมระยะเวลาที่ยาวนานพอที่จะมั่นใจได้ในเรื่องทรัพยากร และความพยายามขององค์การ ระยะเวลาของแผนระยะยาวในแต่ละองค์การจึงแตกต่างกันออกไปตามความผูกพันในเรื่องทรัพยากร เช่น องค์การที่มีกิจการเกี่ยวกับสินค้าตามความนิยม ระยะเวลาของแผนระยะยาวจะขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงของความนิยม ซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปมักจะเป็น 5-10 ปี แต่สำหรับองค์การที่ดำเนินธุรกิจด้านป่าไม้โดยปลูกป่าไม้เพื่อผลิตส่งขาย อาจต้องทำแผนระยะยาวนานถึง 100 ปีก็ได้ เป็นต้น อย่างไรก็ตามที่นิยมใช้กันมากก็คือ ระยะเวลา 5 ปี เพราะถือว่าไม่นานเกินไปจนไม่ล้าสมัยจนเกินไป และก็ไม่สั้นเกินไปจนทำให้ดูเป็นแผนระยะสั้น

ข. แผนระยะกลาง เป็นแผนซึ่งเป็นสื่อกลางประสานระหว่างแผนระยะยาวและแผนระยะสั้น เหมาะแก่สำหรับองค์การที่มีขนาดใหญ่ หรือองค์การที่แผนระยะยาวมีช่วงเวลายาวนานมาก จนไม่อาจทำได้ในใจได้ในเรื่องทรัพยากรและความพยายามขององค์การ ระยะเวลาของแผนระยะกลางมักจะเป็นประมาตครึ่งหนึ่งของความแตกต่างระหว่างแผนระยะยาวและระยะสั้นขององค์การนั้น

ค. แผนระยะสั้น เป็นแผนซึ่งแสดงการปฏิบัติงานที่เป็นอยู่สำหรับช่วงเวลาปัจจุบัน นี้มีลักษณะเป็นแผนละเอียดที่เป็นไปตามแนวทางกว้าง ๆ ของแผนระยะกลางและแผนระยะ

ยาว ระยะเวลาของแผนระยะสั้นในแต่ละองค์การจะแตกต่างกันออกไปเช่นเดียวกับแผนระยะยาว แต่ทั้งนี้ก็ต้องเป็นระยะเวลาที่ยาวนานพอที่จะให้การกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเสร็จสิ้น และปรากฏให้เห็นผลงาน ซึ่งหมายความว่า เป็นแผนที่มีระยะสั้นที่สุดในบรรดาแผนทั้งหมด แต่ก็มีระยะเวลาพอที่จะเอื้อให้กิจกรรมหนึ่ง ๆ ประสบผลสำเร็จ ซึ่งโดยทั่วไป มักจะเป็นระยะเวลาประมาณ 1 ปี ตามระยะเวลาของงบประมาณ

ก ร ก ม น ๖ ก จ.

มติคณะรัฐมนตรี เรื่องการซื้อยาและเวชภัณฑ์จากองค์การเภสัชกรรม

ที่ สร.0402/ว.25

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

8 เมษายน 2513

เรื่อง การซื้อยาและเวชภัณฑ์จากองค์การเภสัชกรรม

เรียน กระทรวงทบวงกรม

อ้างถึง หนังสือที่ สร.0502/ว.92 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2508

ตามที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีให้หน่วยราชการตลอดจนองค์การต่าง ๆ ของทางราชการ สั่งซื้อยาทุกชนิดที่โรงงานเภสัชกรรมผลิตได้จากกองโอสถศาลาก่อน ถ้ากองโอสถศาลาไม่มีจำหน่ายจึงให้หาซื้อจากที่อื่น หรือถ้าเป็นกรณีเร่งด่วน ก็ให้หาซื้อจากที่อื่นได้ ความแจ้งอยู่แล้วนั้น

บัดนี้ กระทรวงสาธารณสุขรายงานว่า ในปัจจุบันได้รวมกิจการของโรงงานเภสัชกรรม และกองโอสถศาลาจัดตั้งเป็นองค์การเภสัชกรรมแล้ว ฉะนั้น การให้ซื้อยาและเวชภัณฑ์จาก กองโอสถศาลาและโรงงานเภสัชกรรมจึงโอนมาเป็นให้ซื้อจากองค์การเภสัชกรรมต่อไป แต่ปรากฏว่า การปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้ยังมีอุปสรรคบางประการ คือ โรงพยาบาลส่วนใหญ่ไม่มี เงินงบประมาณและสถานที่เพียงพอที่จะจัดหายาและเวชภัณฑ์เก็บ สำรองไว้ได้มาก เมื่อมีความจำเป็นเร่งด่วน ยาและเวชภัณฑ์ขาดมือลงและเพื่อประโยชน์ในการรักษาพยาบาลผู้ป่วย โรงพยาบาลก็จำเป็นต้องซื้อยาและเวชภัณฑ์จากบริษัทห้างร้านเอกชนที่อยู่ใกล้เคียงที่สุดก่อน เมื่อบ่อยครั้ง ยาก็ได้รับการทักท้วงว่าเป็นการปฏิบัติขัดกับมติคณะรัฐมนตรี กระทรวงสาธารณสุขได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติในเรื่องการซื้อยาและเวชภัณฑ์ เป็นไปด้วยความเหมาะสม ควรให้หน่วยราชการและองค์การของทางราชการถือปฏิบัติดังนี้ -

1. การซื้อจากเงินงบประมาณ ให้หน่วยราชการและองค์การของทางราชการ สั่งซื้อยาทุกชนิดที่องค์การเภสัชกรรมผลิตได้หรือมีจำหน่าย จากองค์การเภสัชกรรมก่อน ถ้า องค์การเภสัชกรรมไม่มีจำหน่ายให้ หรือถ้าเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษ ก็ให้หาซื้อจากที่อื่นได้
2. การซื้อจากเงินบำรุง หรือเงินสะสม หน่วยราชการและองค์การของทาง ราชการจะสั่งซื้อจากองค์การเภสัชกรรม หรือจากบริษัทห้างร้านเอกชนก็ได้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2513 ลงมติเห็นชอบด้วย และ
ให้หน่วยราชการและองค์การต่าง ๆ ของทางราชการถือปฏิบัติต่อไป

จึงขอเชิญมาเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)   ส่วนะ   คู่ภววรรณกิจ

(นายส่วนะ คู่ภววรรณกิจ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร   ทำการแทน

กองการประชุมคณะรัฐมนตรี

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่มา : กองการเจ้าหน้าที่ องค์การเภสัชกรรม

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข
ว่าด้วยการซื้อขายด้วยเงินงบประมาณ
พ.ศ. 2522

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเกี่ยวกับการซื้อขายและเวชภัณฑ์จากองค์การเภสัชกรรม โดยเฉพาะการซื้อขายด้วยเงินงบประมาณ กำหนดให้หน่วยราชการและองค์การของทางราชการ สั่งซื้อขายทุกชนิดที่องค์การเภสัชกรรมผลิตได้ หรือมีจำหน่ายจากองค์การเภสัชกรรมตามบัญชีราคาสินค้าเภสัชภัณฑ์ที่ สร.0402/ว.25 ลงวันที่ 8 เมษายน 2513 และขณะนี้กระทรวงสาธารณสุขได้จัดทำบัญชียากระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2522 สำหรับหน่วยราชการใช้ประกอบการพิจารณา สั่งซื้อยาจากองค์การเภสัชกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้การซื้อขายใช้ในราชการเป็นไปโดยประหยัดล้มความมุ่งหมายตามนโยบายมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น กระทรวงสาธารณสุขจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการซื้อขายด้วยเงินงบประมาณ พ.ศ.2522"

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับ เฉพาะการซื้อขายด้วยเงินงบประมาณของหน่วยราชการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการซื้อขายด้วยเงินงบประมาณ พ.ศ.2521

บรรดาข้อบังคับ ข้อกำหนดและระเบียบอื่นใดของหน่วยราชการที่มีกำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4. ในระเบียบนี้

"หน่วยราชการ" หมายความว่า หน่วยราชการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

"บัญชียา" หมายความว่า บัญชียากระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2522

ข้อ 5. ให้หน่วยราชการสั่งซื้อขายทุกชนิดด้วยเงินงบประมาณจากองค์การเภสัชกรรม แห่งเดียว

ถ้าหน่วยราชการใดมีความจำเป็นเร่งด่วน หน่วยราชการนั้นสามารถใช้จ่ายเงินงบประมาณโครงการรักษาพยาบาลผู้มีรายได้น้อยซื้อขายทั้งที่ปรากฏชื่อ หรือไม่ปรากฏชื่อในบัญชียาจากที่อื่นนอกองค์การเภสัชกรรมได้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 20 ของเงินงบประมาณ

โครงการรักษาพยาบาลผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับแต่ละปี

- ข้อ 6. การส่งชื่อยา ให้ส่งชื่อยาตาม Generic Name
- ข้อ 7. ให้องค์การเภสัชกรรมเตรียมสำรองยา หรือสรรหาตามบัญชียาไว้ให้เพียงพอ หรือพร้อมที่จะจำหน่ายตามที่หน่วยราชการต่าง ๆ สั่งซื้อได้
- ข้อ 8. ให้องค์การเภสัชกรรมมีอำนาจสั่งลงยาชื่ออื่นซึ่งมี Generic Name อย่างเดียวกันและมีชื่ออยู่ในบัญชียาแทนยาที่หน่วยราชการสั่งซื้อได้ตามที่เห็นสมควร
- ข้อ 9. การส่งชื่อยาซึ่งประกอบด้วยตัวยาหลายตัวรวมกัน (Combination Drugs) ตัวยาที่เป็นส่วนประกอบทุกตัวนั้นจะต้องปรากฏชื่อ Generic Name ในบัญชียา จึงจะดำเนินการสั่งซื้อได้
- ข้อ 10. หน่วยราชการที่มีความจำเป็นจะต้องสั่งซื้อยาที่ไม่มีชื่ออยู่ในบัญชียา ให้เสนอขออนุมัติตามลำดับขั้นเพื่อปลดกระทรวงสาธารณสุข หรืออธิบดีเจ้าสังกัด อนุมัติก่อนเป็นครั้ง ๆ ไป หรือในกรณียาที่ใช้ในสถานบริการเฉพาะโรคจะขออนุมัติชื่อเป็นรายปีงบประมาณก็ได้ เมื่อได้รับอนุมัติแล้วจึงจะดำเนินการสั่งซื้อจากองค์การเภสัชกรรม และในการสั่งซื้อให้แนบสำเนาการขออนุมัติไปพร้อมใบสั่งซื้อด้วย
- ข้อ 11. อำนาจการสั่งซื้อหรือก่อกำหนดตามระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งของกระทรวงสาธารณสุขแล้วแต่กรณี
- ข้อ 12. ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้วินิจฉัยขาด
- ข้อ 13. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 26 เมษายน 2522

เรือโท ยงยุทธ สัจจวาณิชย์

(ค้ำถัดราชการย่นายแพทย์ยงยุทธ สัจจวาณิชย์)

รักษาการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

นโยบายแห่งชาติทางด้านยา

เนื่องจากยาเป็นส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง ในการดำเนินการทางด้านการให้บริการสาธารณสุขของประเทศ อันจะนำไปสู่"สุขภาพดีถ้วนหน้า เมื่อ พ.ศ.2543" ดังนั้นนโยบายแห่งชาติทางด้านยาจึงมุ่งเน้นถึงแง่มุม ดังต่อไปนี้

ก) ผลิตให้มียาที่ปลอดภัย มีคุณภาพดี ในราคาพอสมควรกระจายออกไปอย่างทั่วถึง แม้นในชนบทที่ห่างไกล โดยเฉพาะยาที่จำเป็นต้องใช้ในการสาธารณสุข ในกรณีนี้รวมถึงการปรับปรุงวิธีการทางด้านการศึกษาและการกระจายยา ตลอดจนสนับสนุนการผลิตยาภายในประเทศทั้งโดยภาครัฐ และเอกชน

ข) พยายามลดจำนวนยาที่ต้องสูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ เนื่องจากการใช้ยาที่ไม่เหมาะสม โดยกำหนดการใช้ยาของสถานบริการสาธารณสุขต่าง ๆ เป็นไปตามรายการซึ่งปรากฏในหนังสือคู่มือตราบัญยาแห่งชาติ และปัญหาที่จำเป็น ตลอดจนผลิตให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับยา และการใช้ยาสำหรับการบำบัดรักษาโรค ไปสู่บรรดาแพทย์ และผู้ประกอบโรคศิลป์ที่เกี่ยวข้อง

ค) ผลิตให้มีการควบคุมคุณภาพ ความปลอดภัย และสรรพคุณของยาโดยการ ขยายขยายงานทางด้านการศึกษาวิเคราะห์ยา รวมทั้งการส่งขยายงานทางด้านการศึกษาวิเคราะห์ชีววัตถุ และเภสัชภัณฑ์ที่สร้างภูมิคุ้มกัน ตลอดจนการพัฒนาหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านมาตรฐานของยา การตรวจวิเคราะห์ และการจัดทำสารมาตรฐานอ้างอิงด้วย

ง) ผลิตให้มีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุดิบที่จำเป็นสำหรับอุตสาหกรรมการผลิตยาที่อยู่ในประเทศไทย ตลอดจนดำเนินการศึกษาและพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตยาในปริมาณมาก โดยให้ทรัพยากรภายในประเทศที่มีอยู่ดังกล่าว เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพึ่งตัวเองได้

จ) ดำเนินการค้นคว้าอย่างจริงจัง ในอันที่จะให้ทราบถึงศักยภาพทางด้านการบำบัดรักษาโรคของยาแผนโบราณ เพื่อการนำไปใช้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสำหรับโครงการสาธารณสุขมูลฐาน

หลักการดำเนินการ

1. ผลิตให้มียาที่มีคุณภาพดี และปลอดภัยในการใช้ ในปริมาณที่พอเพียง และมีราคาพอสมควร ไว้สำหรับบริการแก่ประชาชนโดยทั่วถึงทุกระดับ การจัดบริการทางด้านยาจะต้องวาง

แผนงาน สัตหีบประมาณ การผลิต การเก็บ การแจกจ่าย และการควบคุมให้อยู่ในแนว
ทางเดียวกัน องค์การเภสัชกรรมจะต้องเพิ่มผลผลิต และผลิตยาในปริมาณที่เพียงพอไว้ใช้
หากจำเป็นก็ต้องลงทุนในการขยายการค้าเงินงานขึ้นอีก ควรเก็บยาและวัตถุดิบเพื่อไว้ใช้
ในยามจำเป็นได้ไม่น้อยกว่า 2 เดือน

2. เพื่อหลีกเลี่ยงการสูญเสียเปล่า จึงสมควรส่งเสริมและสนับสนุนให้แพทย์สั่งใช้
ยาตามรายชื่อที่ปรากฏในหนังสือสูตรตำรับยาแห่งชาติ ที่จะได้นำดำเนินการปรับปรุงให้ทันสมัย
ขึ้นจากบัญชีรายชื่อของกระทรวงสาธารณสุขเล่มปัจจุบัน และบัญชีรายชื่อยาจำเป็น ซึ่งจะต้อง
มีการจัดทำขึ้นเช่นกัน พร้อมกันนั้นควรมีการจัดพิมพ์วารสารทางวิชาการในลักษณะเดียวกันกับ
Prescribers' journal ของประเทศอังกฤษขึ้น เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยา
และการใช้ยาในการบำบัดรักษาโรคแก่แพทย์ด้วย

พร้อมกันนี้ สมควรจัดตั้งศูนย์กลางการควบคุมอันตรายและอาการที่ไม่พึง
ประสงค์เนื่องจากการใช้ยา ขึ้นที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ในกรุงเทพฯ เพื่อ
ประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการวิยาชีพแพทย์และเภสัชกรฯ

3. เพื่อให้มีการปรับปรุงและเพิ่มเติมอัตรากำลังและอุปกรณ์ของหน่วยงานที่รับผิดชอบ
งานตรวจวิเคราะห์ยาในส่วนกลาง และห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์ประจำแต่ละภาคในส่วน
ภูมิภาค ให้สามารถที่จะดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ในการเฝ้าระวังคุณภาพมาตรฐานของยา
ที่อยู่ในท้องตลาด โดยเฉพาะในเขตชนบทและควรให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อการพัฒนาขอบเขต
ความสามารถทางด้าน การตรวจวิเคราะห์วัตถุและเสริมสร้าง เภสัชภัณฑ์ภูมิคุ้มกัน โดยการ
ให้คำแนะนำเกี่ยวกับมาตรฐานยาและการตรวจวิเคราะห์ ตลอดจนรับผิดชอบในการจัดเตรียม
และแจกจ่ายสารมาตรฐานและเอกสารอ้างอิงสำหรับการตรวจวิเคราะห์

4. เนื่องจากนโยบายไม่จำกัดการนำสิ่งสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรของประเทศไทย
จึงเป็นสาเหตุให้ขาดแรงกระตุ้นต่ออุตสาหกรรมผลิตยาภายในประเทศที่จะพัฒนาการผลิตวัตถุดิบ
ที่จำเป็นสำหรับการผลิตยาขึ้น อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยคงไม่สามารถทนต่อสภาพที่ต้องพึ่งพิง
การนำสิ่งวัตถุดิบสำหรับการผลิตยาจากต่างประเทศเกือบทั้งหมดอย่างถาวรได้ ด้วยเหตุนี้จึง
เป็นการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้มีการศึกษาร่วมกันอย่างเต็มที่และจริงจัง เพื่อให้ทราบถึงวัตถุดิบ
ที่จำเป็นสำหรับการนำเอาไปผลิตยาอย่าง เป็นสำเนาเป็นต้น ที่อาจได้จากผลผลิตผลทางการเกษตร
ท้องถิ่น แร่ธาตุ วัสดุ และจากการสังเคราะห์ขึ้น ที่มีอยู่ในประเทศไทย ในการนี้จะต้อง
มีการศึกษาถึงคุณสมบัติและการดำเนินการต่าง ๆ ทางด้าน การศึกษาร่วมกันดังกล่าว ในลักษณะ

ที่สอดคล้องกันโดยการประชุมปรึกษารหว่างหน่วยงานทางด้านการวิจัยที่เกี่ยวข้องบุคลากรทางด้านสาธารณสุขและสถาบันการศึกษาชั้นสูงต่าง ๆ

5. ศักยภาพทางด้านการบำบัดรักษาโรคของยาแผนโบราณจะต้องได้รับการค้นคว้าอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อการนำไปใช้ในการรักษาโรคที่เป็นปัญหาสำคัญของแต่ละชนบท ถ้าภายหลังจากการตรวจสอบหรือทดลองในขั้นแรกแล้ว ปรากฏว่า แสดงผลน่าสนใจก็ให้นำยานั้นไปทำการศึกษาและทดลองต่อไปตามขั้นตอนและวิธีการที่เหมาะสม และในขั้นสุดท้ายจึงจะเป็นการกำหนดมาตรฐานของยาในรูปลักษณะต่าง ๆ ที่จะจัดผลิตขึ้น

ประวัติผู้เขียน

นางสาวสุ่ยสิริรงค์ ศิลปกุล เกิดวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2500 กรุงเทพมหานคร
สำเร็จการศึกษาปริญญาบัณฑิต คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี
การศึกษา 2522 ปัจจุบันทำงานที่องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ตำแหน่งพนักงานช่วย
บริหารอันดับ 1

